

মটকসকল

পৰিচয় :

মটক অসমৰ এটি অতি পুৰণি টাই-মংগোলীয় জনগোষ্ঠী। 'মটক' শব্দটি টাই ভাষাৰ শব্দ। টাই ভাষাত 'ম' মানে শক্তিশালী, বুদ্ধিমান বা জ্ঞানী আৰু 'টক' মানে উপযুক্ত, জোখা, তুলাচনী, পৰীক্ষিত। অৰ্থাৎ উপযুক্ত, জ্ঞানী, শক্তিশালী, পণ্ডিত লোক। ১২২৮ খ্ৰীষ্টাব্দত চুকাফাই অসম নামৰ এই ভূখণ্ডলৈ গিৰিপথ অতিক্ৰম কৰি অহাৰ সময়ত প্ৰাচীন অসমৰ সোঁমৰপীঠত মটকসকলে সৰু সৰু ৰাজ্য গঠন কৰি একো একোজন মুৰব্বীৰ অধীনত বসবাস কৰিছিল। কৃষি-কৰ্ম আছিল তেওঁলোকৰ মূল জীৱিকা। চাউলুং চুকাফাই সোনোৱালী শস্যৰ দেশ অসমত প্ৰৱেশ কৰি টিপাম পাহাৰৰ দাঁতি-কাষৰীয়া অঞ্চলতে মটকসকলক প্ৰথম লগ পাইছিল। টিপামত লগ পোৱা মটকৰ মুৰব্বীজনৰ সহায়ত চুকাফাই নগাসকলক পৰাস্ত কৰিছিল। এইজনা মটক মুৰব্বীয়েই বজাক প্ৰচুৰ পৰিমাণে স্ব-উৎপাদিত বেঙেনা যোগান ধৰিছিল। বেঙেনা যোগান ধৰাৰ বাবেই স্বৰ্গদেউৰ লগত অহা কাঙ্গণ (Kang-Gang) বৰগোহাঁইয়ে মটকৰ মুৰব্বীজনক 'লানমাথু' নাম দিছিল। লানমাথু এটি টাই ভাষাৰ শব্দ। 'লান' মানে নাতি আৰু 'মাথু' মানে বেঙেনা। অৰ্থাৎ মটক মুৰব্বীজনক 'বেঙেনাৰ নাতি' আখ্যা দিছিল।

মটকৰ উৎপত্তিৰ ইতিহাস :

মটক শব্দৰ উৎপত্তিৰ ইতিহাস বিচাৰি চালে 'ফুখাও' (Phukhao) শব্দৰ ইতিহাস চাব লাগিব। ফুখাও হ'ল টাইৰ এটি অন্যতম শাখা। এই শাখাটো টাই-মংগোলীয় ফুখাই থালৰ অন্তৰ্গত। 'ফু' মানে টাই ভাষাত 'গৰাকী' বা সন্মানীয় মানবিশিষ্ট মানুহ আৰু 'খাও' মানে 'বগা'। ফুখাইসকলক চীন দেশৰ লাও ৰাজ্যত বসবাস কৰাৰ বাবে লাও বুলিও কোৱা হয়। ফুখাইসকলক তিনি ভাগত ভাগ কৰিছে। এই ভাগসমূহ হৈছে—(ক) ফুখাও (বগা পিদ্ধা টাই) (খ) ফুডাম বা টাই ডাম (কলা পিদ্ধা টাই) (গ) টাই ডেং (বঙা পিদ্ধা টাই)। দক্ষিণ চীন থাইলেণ্ড, ভিয়েটনামৰ পৰা অসমলৈকে লাওসকল বিয়পি আছে। আশ্ৰম বুৰঞ্জী অনুসৰি ফুখাওসকল ৩টি সিঁচা বা শস্য সিঁচা মূলৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে। শস্য

সিঁচা মূলৰ ফুখাওসকলৰ পৰাই মটকৰ উৎপত্তি হৈছে। আন এটি নিৰ্ভৰযোগ্য তথ্যৰ পৰা জনা যায় যে স্বৰ্গৰাজ ইন্দ্ৰই খুনলুং খুনলাইক ৰাজ্য স্থাপনৰ বাবে পঠোৱাৰ সময়তে কৃষি পিতৃ চ্যাওফুৰা আলঙৰ আবিৰ্ভাৱ হৈছিল। চ্যাওফুৰা আলঙৰ পূৰ্বৰ নাম আছিল খেনখাম লাংকুৰি আৰু কৃষি পিতৃ ৰূপে কেখাও-চাওথাওলুং নাম লৈছে। এইজন খেনখামৰ বংশ পৰম্পৰা আৰম্ভ হয় অতি প্ৰাচীন য়ুনান আৰু হুনান সভ্যতাৰ পৰা। এই সভ্যতা খ্ৰীষ্টপূৰ্ব চাৰিহেজাৰৰ পৰা তিনি হেজাৰ বছৰৰ পুৰণি। কৃষি পিতৃ-পুৰুষ চ্যাওফুৰা আলঙৰ সপ্ত বংশতেই মটকসকলৰ উৎপত্তি হৈছে। টাই মংগোলীয় মূলৰ মটকসকলে আদিতে চীন দেশৰ ম্যান্ডাৰী বৰ্তমান সম্ভৱতঃ য়ুনান প্ৰদেশত বসবাস কৰিছিল। সময় বাগৰাৰ লগে লগে মটকসকলে জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ বাবেই হওক বা অন্য কাৰণতেই হওক কৃষিভূমিৰ সন্ধান কৰি অসম অভিমুখে যাত্ৰা কৰে। চীন দেশৰ য়ুনান প্ৰদেশৰ ফালৰ পৰা থাইলেণ্ড, ম্যানমাৰ হৈ প্ৰাচীন অসমত প্ৰবেশ কৰি তেওঁলোকে তিপাম পাহাৰৰ দাঁতি কাষৰীয়া অঞ্চলত প্ৰাচীন পৰম্পৰা বন্ধা কৰি আদি ধৰ্মকেই পালন কৰি গাঁৱলীয়া কৃষিভিত্তিক এখন সমাজ প্ৰতিষ্ঠা কৰি ত্ৰয়োদশ শতিকালৈ বসবাস কৰিছিল। এই মটককে চ্যুকাফাই তিপামত লগ পাইছিল আৰু 'ফুখাও' পৰিয়ালৰ বুলি চিনি পাইছিল।

মটকৰ পৰম্পৰাগত ধৰ্ম :

টাই মংগোলীয় জনগোষ্ঠী হিচাপে মটকৰ পৰম্পৰাগত ধৰ্ম হৈছে তাও। তেওঁলোকে প্ৰকৃতি জগতৰ গাঁঠিয়াল দেৱতাৰ পূজা কৰে। জীৱ-জন্তুৰ গৰাকী ভিন্ন দেৱতা, উপৰি পুৰুষ—মিতুক দেৱতা, জগত মাতৃ আই, লক্ষ্মী আই আদি ভিন্ন দেৱতাৰ বিশ্বাস কৰে। পাছলৈ মটকসকলে সপ্তদশ শতিকাত কাল সংহতিৰ প্ৰবৰ্তক গোপালদেৱৰ শিষ্য অনিৰুদ্ধদেৱে প্ৰচাৰ কৰা মায়ামৰা বৈষ্ণৱ ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰিছিল। মায়ামৰা ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰাৰ পাছতো তেওঁলোকে মিশ্ৰিত ৰূপত নিজা পৰম্পৰাগত ধৰ্মীয় বিশ্বাসসমূহ ধৰি ৰাখিছে।

মটকসকলৰ কেইগৰাকীমান বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ জীৱন সম্পৰ্কে তলত চমুকৈ উল্লেখ কৰা হ'ল—

মটক ৰজা সৰ্বানন্দ সিংহ

সৰ্বানন্দ সিংহৰ পিতৃৰ নাম আছিল মৰুৎনন্দন আৰু মাতৃৰ নাম আছিল পাতয়। পিতৃ-মাতৃৰ একমাত্ৰ সন্তান সৰ্বানন্দই কেঁচুৱা কালতে মাতৃক হেৰুৱাবলগীয়া হৈছিল। অতি সাধাৰণ খাটিখোৱা মৰুৎনন্দন আছিল মটকৰ বুকক চুতীয়া খেলৰ লোক। সৰ্বানন্দৰ পিতৃ প্ৰদত্ত নাম আছিল 'মেজেৰা'। মাতৃহাৰা মেজেৰাক সকলো সময়তে মৰুৎনন্দনে লগত লৈ ফুৰিবলগীয়া হৈছিল আৰু অতি যতনেৰে তুলি-তালি ডাঙৰ-দীঘল কৰিছিল। মৰুৎনন্দনে এবাৰ মেজেৰাক বোকোচাত লৈ পুখুৰী খান্দি থাকোঁতে

বজাই দেখি তেওঁক কামৰ পৰা অব্যাহতি দিছিল। পিতৃৰ লালন-পালনত লাহে লাহে মেজেৰা ডাঙৰ হৈ ডেকা হৈছিল।

মেজেৰা আছিল অতি ধৰ্মপৰায়ণ ব্যক্তি। তেওঁ মায়ামৰা ধৰ্মগুৰু অষ্টভূজ গোসাঁইৰ ওচৰত শৰণ লৈছিল। শৰণ লোৱাৰ সময়ত গোসাঁইজনে শৰণাৰ্থীক একো একোটি নাম দিয়াটো মায়ামৰা বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ এটি পৰম্পৰা। সেয়েহে মেজেৰাক অষ্টভূজ গোসাঁইয়ে নাম দিছিল সৰ্বানন্দ। মোৰামৰীয়া বিদ্ৰোহৰ প্ৰধান নেতা মটকসকলৰ ওপৰত বজাঘৰীয়া অত্যাচাৰ চলিছিল। বিদ্ৰোহৰ নেতাসকলক বিচাৰি নাপাই সাধাৰণ নিবপৰাধী মানুহকে বন্দী কৰি কাৰাগাৰত ৰাখিছিল। এইখিনি সময়তে সৰ্বানন্দই মোৰামৰীয়া বিদ্ৰোহৰ নেতৃত্ব লৈছিল। সৰ্বানন্দৰ আছিল প্ৰচুৰ সাংগঠনিক দক্ষতা। কাৰাগাৰৰ ভিতৰে-বাহিৰে সকলো মটকলোকৰ তেওঁ মনোবল বঢ়াইছিল। সৰ্বানন্দই বেংমৰাত ৰাজ্য পাতি নিজকে বজা বুলি ঘোষণা কৰিছিল। সৰ্বানন্দ সিংহই বজা হৈ প্ৰথমে বৰ্তমানৰ তিনিচুকীয়াৰ পৰা প্ৰায় দহ কিলোমিটাৰ উত্তৰে বজাগড়াত ১৭৮৮ খ্ৰীষ্টাব্দত ৰাজধানী স্থাপন কৰিছিল আৰু ১৭৯১ খ্ৰীষ্টাব্দত বেংমৰা অৰ্থাৎ বৰ্তমানৰ তিনিচুকীয়ালৈ ৰাজধানী স্থানান্তৰিত কৰিছিল। বজা হৈ সৰ্বানন্দ সিংহই টাই পৰম্পৰা বক্ষা কৰি স্বৰ্গদেউ উপাধি গ্ৰহণ কৰিছিল। নিজৰ নামত সোণ আৰু ৰূপৰ মুদ্ৰা প্ৰচলত কৰিছিল। এই মোহৰবোৰ এটকীয়া, আধাটকীয়া আৰু আধামহীয়া অৰ্থাৎ এটকাৰ আঠভাগৰ একাংশ হিচাপত আছিল বুলি জানিব পৰা যায়।

মটক ৰাজ্যৰ উন্নতিৰ বাবে সৰ্বানন্দ সিংহই বিভিন্ন জনকল্যাণমূলক কাম-কাজ হাতত লৈছিল। আলি-পদূলি নিৰ্মাণ কৰি যাতায়াত-ব্যৱস্থাৰ উন্নতি কৰিছিল। বজাগড়া আলি, গোধা আলি, ৰাজগড়া আলি, হুতীআলি আদি আলি বন্ধোৱাইছিল। প্ৰজাৰ সুবিধাৰ বাবে ৰাজধানীৰ বাহিৰে-ভিতৰে মুঠ চৌবিশটা পুখুৰী খন্দাইছিল। ইয়াৰ ভিতৰত বেংমৰা পুখুৰী, তিনিকোণীয়া পুখুৰী, দেৱী পুখুৰী, শেলুকীয়া পুখুৰী, বৰ পুখুৰী, চাউলধোৱা পুখুৰী, গোধা পুখুৰী আদিয়েই প্ৰধান। সৰ্বানন্দই খন্দোৱা তিনিকোণীয়া পুখুৰীৰ নাম অনুসাবে পৰৱৰ্তী সময়ত বেংমৰা নগৰখনৰ নাম তিনিচুকীয়া হৈ পৰিছিল।

সৰ্বানন্দ সিংহৰ ৰাজশাসনত প্ৰজাবৰ্গ শান্তিত বসবাস কৰিছিল বুলি জনা যায়। ৰাজ্য খাদ্য শস্যাবে নদন-বদন আছিল। প্ৰয়োজনীয় অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ নিজ ৰাজ্যতে নিৰ্মাণ কৰি লৈছিল। সৰ্বানন্দ সিংহ আছিল অতি দূৰদৰ্শী আৰু বিচক্ষণ বুদ্ধিৰ ৰজা। প্ৰজাসকলৰ মাজত সৰ্বানন্দ অতি জনপ্ৰিয় আছিল। প্ৰজাবৰ্গক এই ৰাজাজন অসুস্থ হৈ কিছু বছৰ শয্যাশায়ী হৈ ১৮০৫ চনত ইহলীলা সম্বৰণ কৰে। সৰ্বানন্দৰ মৃত্যুৰ পিছত তেওঁৰ বৰ পুত্ৰ মাতিবৰ বৰ সেনাপতি মটক ৰাজ্যৰ ৰজা হৈছিল।

শিক্ষাবিদ পৱন নেওগ

পৱন নেওগৰ জন্ম হয় ১৯৩৩ চনৰ ১৮ অক্টোবৰ তাৰিখে বৰগুৰি, তিনিচুকীয়াত। পিতৃ আসামৰ নেওগ আৰু মাতৃ গোলাপী নেওগ। মাতৃ ঢুকোৱাৰ পিছত মাহী মাক মুহীলা নেওগৰ দ্বাৰা লালিত-পালিত হৈ পাঁচ বছৰৰ দেওনা পাৰ হওঁতেই প্ৰাথমিক শিক্ষা আৰম্ভ কৰে তিনিচুকীয়া আদৰ্শ প্ৰাথমিক

বিদ্যালয়ত। শিক্ষা সম্পূৰ্ণ কৰি চেনাইৰাম উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত নাম ভৰ্তি কৰে। নিজৰ দৃঢ়তাৰে অধ্যয়ন কৰি সেই বিদ্যালয়ৰ পৰা ১৯৫৩ চনত প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষা পাছ কৰে।

খেলা-ধূলাত যথেষ্ট বাপ থকা নেওগে বিশেষকৈ ফুটবল আৰু ভলীবল খেলত বিদ্যালয়খনৰ এজন ভাল খেলুৱৈ হিচাপে সুনাম অৰ্জন কৰিছিল। সঙ্গীত তেওঁৰ প্ৰিয় আছিল আৰু যৎপৰোনাস্তি চৰ্চাও কৰিছিল। তেওঁৰ বহুমুখী প্ৰতিভাৰ বাবে বিদ্যালয়খনৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ অতি প্ৰিয় ছাত্ৰ আছিল।

প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষা পাছ কৰাৰ পিছত তেওঁ উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে যোৰহাটৰ জে. বি. কলেজৰ কলা বিভাগত নাম ভৰ্তি কৰে। পঢ়া-শুনাৰ উপৰিও তেওঁ শৰীৰ চৰ্চা কৰি প্ৰতিযোগিতাত সুনাম অৰ্জন কৰিছিল। পেশী সঞ্চালন বিভাগত তেওঁ কৃতিত্ব দেখুৱাৰ বাবে ১৯৫৫ চনত Mr. J. B. উপাধি প্ৰদান কৰা হৈছিল। N.C.C. ত যোগ দি নিজ দক্ষতাৰ বাবে এজন ভাল নেতা হিচাপেও পৰিচিত হৈছিল। ১৯৫৬ চনত তেওঁ দ্বিতীয় বিভাগত আই. এ. পাছ কৰে।

তাৰ পাছত গুৱাহাটীৰ কটন কলেজত স্নাতক শ্ৰেণীত অধ্যয়ন আৰম্ভ কৰে। কলেজত থাকোঁতেই আন্তঃ মহাবিদ্যালয় প্ৰতিযোগিতাৰ শৰীৰ চৰ্চা বিভাগৰ প্ৰতিযোগিতাত তেওঁক Mr. Cottonian উপাধি প্ৰদান কৰা হৈছিল। সেই একে বছৰতে অৰ্থাৎ ১৯৫৭ চনত Gymnasium প্ৰতিযোগিতাত Mr. Guwahati University উপাধিৰে পুৰস্কৃত হয়। ১৯৫৮ চনত দেউতাক ৰোগশয্যাৰত থকাৰ বাবে স্নাতক মহলা সম্পূৰ্ণ কৰিব নোৱাৰিলে। ১৯৫৯ চনত তেওঁ চেনাইৰাম উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ত অস্থায়ী শিক্ষক হিচাপে শিক্ষকতা কৰে। ১৯৬০ চনত তেওঁ পুনৰ স্নাতক পৰীক্ষা দিয়ে আৰু ডিগ্ৰী লাভ কৰে। তেওঁ কিছু অৰ্থ উপাৰ্জনৰ কথা চিন্তা কৰি ১৯৬২ চনত D.S.P. পদত নিযুক্তি পাইছিল যদিও তেওঁ শিক্ষকতা বাদ দিব পৰা নাছিল।

তেওঁৰ মনোবল আৰু সাহস অপৰিসীম আছিল। ল'ৰা-ছোৱালীক তেওঁ খুউব মৰম কৰিছিল। বিপদ-আপদত পৰা লোকক তেওঁ সৎ পৰামৰ্শ দি সহানুভূতি জনাইছিল।

খ্ৰীষ্টীয় ১৯৯২ চনৰ ৩০ চেপ্তেম্বৰত তেওঁ চাকৰিৰ পৰা অবসৰ লয়। সেই সময়ত তেওঁৰ শৰীৰ কিছু দুৰ্বল হোৱাত সকলো কাম পুনৰ উদ্যমেৰে কৰিব পৰা নাছিল যদিও আংশিক হিচাপে কৰি আছিল। ২০০১ চনত বৰগুৰিত স্থাপিত হোৱা Art School-ত তেওঁ আগভাগ লৈছিল। অঞ্চলটোত এখন মণ্টেচৰি আৰ্হিৰ স্কুল খোলাৰ বাবে তেওঁ শিক্ষাবিদসকলৰ লগত আলোচনা কৰি আছিল। কিন্তু মনৰ আশা মনতে ব'ল। ২০০২ চনৰ ১১ আগষ্ট তাৰিখে তেওঁ শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰে।

ৰাজকুমাৰ লংকেশ্বৰ গোহাঁই

ৰাজকুমাৰ লংকেশ্বৰ গোহাঁই তেতিয়াৰ বেংমৰা ৰাজ্যৰ (১৭৮৮) প্ৰতিষ্ঠাপক ৰজা স্বৰ্গদেউ সৰ্বানন্দ সিংহৰ সুযোগ্য পৰিনাতি আছিল। ৰজা সৰ্বানন্দ সিংহৰ তিনিজন পুত্ৰ আছিল। মাটিবৰ, কলিবৰ আৰু

কমলেশ্বৰ। মাটিবৰৰ ভোগবৰ, ভগীৰথ, দুখীৰথ, সুক আদিকে ধৰি দহজন পুত্ৰ আছিল। ভগীৰথৰ তৃতীয় পুত্ৰ বিশ্ববৰৰ নুমলীয়া তথা ষষ্ঠ পুত্ৰই আছিল ৰাজকুমাৰ লংকেশ্বৰ গোহাঁই। লংকেশ্বৰ গোহাঁইয়ে ০১-০৫-১৯৫৪ তাৰিখে তেতিয়াৰ লখিমপুৰ জিলাৰ উপায়ুক্তৰ আগত ঐতিহাসিক বেংমৰা ৰাজ্যৰ পুনৰ উদ্ধাৰৰ বাবে তৰা গোচৰৰ সাক্ষীত তেওঁৰ জন্ম ১৮৮৭ চনত তিনিচুকীয়াত হোৱা বুলি উল্লেখ আছে। স্বৰ্গদেউ সৰ্বানন্দ সিংহৰ মৃত্যুৰ পিছত ৰাজ পৰিয়ালটোৰ লগতে বেংমৰা ৰাজ্যৰ অন্যান্য বিষয়ববীয়াসকল ৰাজ্যৰ বিভিন্ন স্থানত সিঁচৰতি হৈ বসবাস কৰিছিল। ৰাজকুমাৰ লংকেশ্বৰ গোহাঁইৰ ১০/১২ বছৰ বয়সত পৰিয়ালৰ সৈতে চাবুৱালৈ উঠি যায়। ৰাজপৰিয়াল বাস কৰাৰ বাবে অঞ্চলটোৰ নাম পৰৱৰ্তী সময়ত ৰজাবাৰী নামেৰে নামকৰণ হয়। সেই সময়ত খেতি-বাতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল হোৱাৰ বাবে ৰাজকুমাৰৰ পৰিয়ালটিকে ধৰি ৰাজপৰিয়ালৰ কিছু লোকে খেতিমাটিৰ সন্ধানত বৰ্তমানৰ তিনিচুকীয়া জিলাৰ ডিবাকলৈ উঠি যায়। পৰিয়ালটিয়ে সৰুডিবাকত নিগাজীকৈ থাকিবলৈ লয়।

ৰাজকুমাৰ লংকেশ্বৰ গোহাঁই আনুষ্ঠানিক উচ্চ শিক্ষাৰে শিক্ষিত নাছিল যদিও সাহসী, উচ্চাকাংক্ষী আৰু চিন্তাশীল ব্যক্তি আছিল। তেওঁ সমাজক নেতৃত্ব দিব পৰা উপযুক্ত গুণৰ অধিকাৰী আছিল। ৰজাৰ উপযুক্ত প্ৰতিনিধি হিচাপে দেশ স্বাধীন হোৱাৰ পূৰ্বে পৰা বেংমৰা ৰাজ্যৰ পুনৰুদ্ধাৰ আৰু সুকীয়া স্বীকৃতি বাহাল ৰাখিবৰ বাবে চৰকাৰৰ ওচৰত প্ৰবল দাবী উত্থাপন কৰিছিল। তেওঁ থলুৱা জাতি-জনগোষ্ঠীৰ ভূমি অধিকাৰ, সম্পত্তিৰ অধিকাৰ, ৰাজনৈতিক অধিকাৰ সুৰক্ষিত ৰখাৰ স্বার্থত বেংমৰা ৰাজ্যৰ সুকীয়া স্বীকৃতি দাবী কৰি আহিছিল। তেওঁ বৰ্তমানৰ অৰুণাচল প্ৰদেশৰ মহাদেৱপুৰত কাঠৰ মিল খুলি কাঠৰ যোগান ধৰিছিল। কাঠৰ উপৰিও সোণ আৰু হাতীৰ ব্যৱসায়তো সুনাম অৰ্জন কৰিছিল। ৰাজবংশৰ প্ৰতিনিধি হিচাপে ইংৰাজ বিষয়াসকলৰ সৈতে সুসম্পৰ্ক আছিল। হাতী ধৰা আৰু প্ৰশিক্ষণ দিয়াত তেওঁৰ বিশেষ দখল আছিল। তেওঁ ব্ৰহ্মদেশৰ ৰজাৰ লগত মিত্ৰবানি কৰি হাতী ধৰিছিল। মণিপুৰৰ ৰজাক বন্ধুত্বৰ চিন হিচাপে তেওঁ দুটা হাতী উপহাৰ দিছিল। তেওঁৰ চিকিমৰ লগতো ভাল সম্পৰ্ক আছিল। ৰাজকুমাৰদেৱে বাৰ্মিজ, মণিপুৰী, চিংফৌ, খামতি, মিচিং, দেউৰী, নষ্টে আদিকে ধৰি বহুকেইটা ভাষা জানিছিল। তেওঁ ব্যৱসায়ৰ কামত বিভিন্ন ঠাই ভ্ৰমি ফুৰিছিল যদিও নিজৰ মূল লক্ষ্যৰ পৰা বিচলিত হোৱা নাছিল। তেওঁ এই বৃহৎ অঞ্চলটোৰ বিভিন্ন জাতি, জনগোষ্ঠীৰ বাইজ আৰু মুখিয়াল তথা ৰজাসকলৰ সৈতে অতি মধুৰ সম্পৰ্ক ৰক্ষা কৰি চলিছিল। সেয়েহে তেওঁলোকে ৰাজকুমাৰদেৱৰ সংগ্ৰামখিনিত সহযোগিতা আগবঢ়াইছিল। সেইসকলৰ ভিতৰত বৰ্তমানৰ অৰুণাচল প্ৰদেশৰ টংকেশ্বৰ দেউৰী, খামতি ৰাজকুমাৰ চৌখামুন গোহাঁই, বিচা ৰাজ্যৰ চিংফৌ ৰাজকুমাৰ জখং আৰু গাঁওবুঢ়া পিন লংলংদেৱে তেওঁৰ সংগ্ৰামী কাৰ্যসূচীত ব্যক্তিগতভাৱে উপস্থিত থকাৰ উপৰিও আৰ্থিক সহযোগিতা আগবঢ়াইছিল। তেওঁ নিজ ৰাজ্যৰ উপৰিও অৰুণাচল, মণিপুৰ, চিকিম, নগালেণ্ড, মেঘালয় আদি অঞ্চলৰ সমাজকৰ্মীৰ সৈতে জনহিতকৰ তথা উন্নয়নমূলক কামত নিজকে জড়িত কৰিছিল। শেষ অৱস্থাত

ৰাজকুমাৰ লংকেশ্বৰ গোহাঁই শয্যাশায়ী হৈ ১৯৭৩ চনৰ ৭ মাৰ্চৰ দিনা সৰু ডিৱাকৰ নিজ বাসগৃহত শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰে।

প্ৰশ্নাবলী :

- ১। মটক শব্দৰ অৰ্থ লিখা।
- ২। মটক শব্দটিৰ উৎপত্তি সম্বন্ধে লিখা।
- ৩। মটকসকল সাধাৰণতে কোন ধৰ্মৰ লোক?
- ৪। মটকসকলৰ লগত মোৱামৰীয়া বিদ্ৰোহৰ সম্বন্ধৰ বিষয়ে লিখা।
- ৫। মটক ৰাজ্যৰ উন্নতিৰ বাবে সৰ্বানন্দ সিংহই কৰা জনকল্যাণমূলক কাম-কাজসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।
- ৬। চমুটোকা লিখা :

(ক) শিক্ষাবিদ পদ্মন নেওগ	(খ) ৰাজকুমাৰ লংকেশ্বৰ গোহাঁই
(গ) সৰ্বানন্দ সিংহ	

• • •